HE 88/2023 vp - Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi takautuvasti maksettavasta väliaikaisesta sähköhyvityksestä annetun lain, tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain ja Energiavirastosta annetun lain 1 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Talousvaliokunta 28.11.2023

Katariina Särkänne (TEM)

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Tausta

- Sähköhyvityksellä (Laki takautuvasti maksettavasta väliaikaisesta sähköhyvityksestä 275/2023, sähköhyvityslaki) tavoitteena oli tukea kuluttajien kykyä maksaa sähkölaskunsa poikkeuksellisen korkeiden sähkön hintojen aiheuttamassa haastavassa taloudellisessa tilanteessa talvella 2022/2023
- Sähköhyvityslaki sisältää määräajan sille, mihin mennessä sähköyhtiön on tullut hakea korvausta maksamistaan sähköhyvityksistä (31.10.2023) sekä sille, milloin Valtiokonttorin tulee kokonaisuudessaan maksaa yhtiöille korvaukset sähköhyvitysten maksatuksista (30.11.2023)
- Sähköhyvityksen maksatuksessa tapahtuneen virheen korjaamiseen liittyviä hakemuksia oli tullut Energiavirastolle syyskuun 2023 alkuun mennessä n. 800 kappaletta. Valtaosa näistä koski y-tunnuksella sähkönmyyntisopimuksen rekisteröineitä kuluttajia, joille sähköyhtiöt eivät ole voineet maksaa sähköhyvitystä normaalin menettelyn mukaisesti.
- Hakemuskäsittelyn ennakoitua suuremmasta työmäärästä johtuen Energiavirasto ei kyennyt käsittelemään hakemuksia sähköhyvityslaissa asetettujen määräaikojen puitteissa.

Hallituksen esityksen valmistelu

- Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriön energiaosastolla yhteistyössä Energiaviraston ja Valtiokonttorin kanssa

- Esitys on ollut lausuntokierroksella 11.–26.10.2023; lausuntoja vastaanotettu 10 kpl

Sähköhyvityslain 6 §:n 4 momenttiin esitetyt muutokset

- Loppukäyttäjän tulisi tehdä hakemus sähköhyvityksen maksatuksessa tapahtuneen virheen korjaamisesta Energiavirastolle viimeistään 15.1.2024.
- Hakemukseen olisi jo laissa edellytettyjen liitteiden lisäksi liitettävä selvitys kotitalouskäytön osuudesta sähkön kulutuksesta marras- ja joulukuussa 2022 sekä tammikuussa 2023.

Sähköhyvityslain 8 §:n 1 ja 2 momentteihin esitetyt muutokset

- Valtiokonttorin tulisi maksaa korvaukset sähköhyvityksen maksatuksista kokonaisuudessaan viimeistään 30.6.2024.
- Energiaviraston 6 §:n 5 momentin nojalla tekemään päätökseen perustuvasta sähköhyvityksen maksusta olisi jätettävä täydentävä korvaushakemus Valtiokonttorille viimeistään 31.5.2024.
- Valtiokonttorille ei tarvitsisi toimittaa tarkastettuja tilinpäätöksiä niiden sähköhyvitysten maksatusten osalta, jotka ovat perustuneet Energiaviraston 6 §:n 5 momentin nojalla tekemään päätökseen.

Lakien voimassaolon jatkaminen

- Sähköhyvityslain voimassaoloa esitetään jatkettavaksi 30.6.2024 saakka
- Tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (277/2023) voimassaoloa esitetään jatkettavaksi 31.12.2024 saakka, kuitenkin niin, että lain 127 g §:n 3 momentti (sähköhyvityksen suhde sähköenergialaskun perusteella myönnettävään kotitalousvähennykseen vuonna 2023) olisi voimassa 31.12.2023 saakka.
  - Tavoitteena sähköhyvityksen verovapauden (92 e §) jatkaminen vuodelle 2024
- Energiavirastosta annetun lain 1 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (279/2023) voimassaoloa esitetään jatkettavaksi 30.6.2024 saakka.
  - Energiaviraston toimivalta hoitaa sille sähköhyvityslaissa asetetut tehtävät

Voimaantulo

- Lakimuutokset esitetään tulemaan voimaan ensitilassa niiden kohdistuessa lakeihin, joiden voimassaolo päättyy 31.12.2023

Pääasialliset vaikutukset

- Muutosten ei katsota muuttavan sähköhyvityksen pääasiallisia vaikutuksia (HE 324/2022 vp)
- Pidennetyt määräajat pitkittävät sähköhyvityksen toimeenpanon aiheuttaman resurssitarpeen ajoittumista sekä sähköyhtiöissä että viranomaisissa. Lisäksi sähköhyvityksen maksatus viivästyy tietyissä tapauksissa alkuperäisestä aikataulusta.
- Esitetyn muutoksen arvioidaan toisaalta edistävän sekä loppukäyttäjien että sähköyhtiöiden oikeusturvaa sekä osaltaan edistävän kuluttaja-asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua.

Kiitos!

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet